

Vergaderjaar 2016–2017

22 660**Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement****AS/ Nr. 66****VERSLAG**

Vastgesteld 28 maart 2017

Van zondag 22 tot en met maandag 23 januari 2017 vond in Rabat, Malta, de Voorzittersbijeenkomst plaats van de Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van een delegatie uit het Europees Parlement, hierna aangeduid als COSAC. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties van de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer, evenals delegaties van de Raad van de Europese Unie, van de Europese Commissie en van het Noorse, Zwitserse en Georgische Parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de heer Van Apeldoorn, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer, en de heer Mulder, lid van de commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer. De ambtelijke begeleiding bestond uit mevrouw Van den Driessche (Eerste Kamer) en de heer Middelkoop (Tweede Kamer). De delegatie brengt als volgt verslag uit¹:

En marge van de conferentie

Op 22 januari 2017 ontving de delegatie een briefing van de heer Nijssen, ambassadeur bij de Nederlandse Ambassade te Malta. Naast een toelichting op de politieke, economische en historische ontwikkelingen is eveneens gesproken over de actuele politieke situatie in Malta en de vooruitzichten voor het Maltese Voorzitterschap in de eerste helft van 2017.

COSAC-Voorzittersbijeenkomst, 23 januari 2017**Opening en procedurele zaken**

De COSAC-Voorzittersbijeenkomst is geopend door de Voorzitter van het Maltese parlement, de heer Farrugia, en werd voorgezeten door de

¹ De minutes van de Trojka-bijeenkomst en van de COSAC-Voorzittersbijeenkomst zijn raadpleegbaar op de officiële website van COSAC: <http://www.cosac.eu/57-malta-2017/meeting-of-the-cosac-chairpersons-22-23-january-2017-vallett/>.

voorzitter van de commissie voor Europese Zaken, de heer Busuttil. De heer Farrugia verwees in zijn inleidende woorden naar de woelige tijden waarin de Europese Unie zich als samenwerkingsorganisatie bevond en riep nationale parlementen op tot het promoten van eenheid en dialoog in de Unie.

Bij de bespreking van de procedurele zaken is teruggekoppeld uit de troika-vergadering die plaatsvond op zondagavond. Hieraan nemen momenteel, naast Malta en het Europees Parlement, Slowakije en Estland deel. Het conceptprogramma van de plenaire COSAC te Malta op 28-30 mei 2017 is plenair goedgekeurd. Op het programma staat onder andere een sessie over de voortgang van de onderhandelingen tussen het VK en de EU in het kader van Brexit, een sessie over de rol van nationale parlementen in de EU en sessies over het Europese maritiem beleid en over migratie. Eveneens zijn de thema's voor het halfjaarlijkse COSAC-rapport gepresenteerd: controle van de regering door nationale parlementen in EU-zaken, de lopende discussies over de toekomst van de Europese Unie in de nationale parlementen en de aanpak van mensen-smokkel en -handel. Tot slot zijn de ingekomen brieven gepresenteerd.

Beleidsdebatten

De eerste sessie was gewijd aan de prioriteiten die het Maltese Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie heeft gesteld in de eerste helft van 2017. De prioriteiten werden ingeleid door de vice-premier en tevens onder andere Minister voor Europese Zaken, de heer Grech, en door de Minister van Toerisme, de heer Zammit Lewis. In hun inleiding verwezen beide bewindslieden naar de uitdagingen en onzekerheden die momenteel leven in de Europese Unie. Niet alleen is er onduidelijkheid over de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk, maar ook andere uitdagingen werden door de heer Grech genoemd, zoals extreem nationalisme, protectionisme, xenofobie, geopolitieke spanningen en de dreiging van terrorisme. Het Maltese Voorzitterschap heeft als reactie hierop haar prioriteiten opgesteld onder het thema «rEUnion», met als oogmerk stabiliteit en vertrouwen in het Europese project terug te brengen. De heer Zammit Lewis lichtte vervolgens de Maltese topprioriteiten toe, waaronder de voltooiing van de eengemaakte digitale markt, veiligheid en de aanpak van terrorisme, de bescherming van de buitengrenzen van de EU en de Europese aanpak van migratie. Sociale integratie wordt eveneens gezien als een topprioriteit voor Malta.

De heer Zammit Lewis nam verder ook de beantwoording van de vragen van de delegaties voor zijn rekening. De meeste vragen betroffen de aanpak van migratie en de uitvoering van de reeds gemaakte afspraken. De heer **Mulder** vroeg in dit kader welke maatregelen het Maltese Voorzitterschap voornemens was te nemen om de huidige instroom van migranten in Europa aan te pakken, welke resultaten werden beoogd en wanneer deze resultaten konden worden verwacht. In reactie hierop herhaalde de Minister dat migratie een topprioriteit is voor Malta, ook mede gelet op de ligging en de ervaring van Malta met migratiestromen. Malta pretendeert niet om de oplossingen te kunnen aandragen, maar zet wel in op verdere voortgang, aldus de heer Zammit Lewis. Naast migratie zijn ook veel vragen gesteld over de stand van zaken en verwachtingen in het Brexit-proces. De heer Zammit Lewis stelde dat het nu aan het Verenigd Koninkrijk is om artikel 50 VEU in te roepen en dat vervolgens met name de Europese instellingen aan zet zijn. Het Maltese Voorzitterschap zal het proces begeleiden, maar zal geen leidende rol op zich nemen.

De tweede sessie betrof een discussie over het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2017. Hiervoor was de Vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Timmermans uitgenodigd. De heer Timmermans herhaalde de 10 politieke prioriteiten van de Juncker-Commissie waar rondom heen het werkprogramma is opgebouwd en de nieuwe werkwijze tussen Commissie, Parlement en Raad om tot het werkprogramma te komen. Hij riep parlementen op om vooral in dialoog te gaan met de Europese Commissie en met het Europees Parlement en om niet telkens de schuld bij «Brussel» te leggen wanneer onpopulaire Europese maatregelen worden genomen. Verder wees de vicevoorzitter in zijn key note speech op het gevaar van het opkomend nationalisme dat tot uiting komt in maatregelen van protectionisme en exclusie.

Mevrouw Hübner, voorzitter van de AFCO-commissie van het Europees Parlement, gaf inzicht in de onderhandelingen over het werkprogramma, waaraan het Europees Parlement heeft deelgenomen. Zij benadrukte het belang van samenwerking en coördinatie tussen de Europese instellingen en van de betrokkenheid van de nationale parlementen bij de verwezenlijking van de Europese prioriteiten. Zij benadrukte eveneens dat het Europees Parlement open staat voor de zorgen en problemen waartegen nationale parlementen aanlopen in het wetgevingsproces en spoorde de delegaties in dit kader aan om ook ervaringen met de implementatie van Europese regelgeving in de lidstaten te delen.

Aan de voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer, de heer **Van Apeldoorn**, was door het Maltese voorzitterschap gevraagd om toelichting te geven op de wijze waarop de Nederlandse Senaat het werkprogramma van de Europese Commissie gebruikt als leidraad voor haar eigen Europese prioriteiten. De heer Van Apeldoorn begon zijn bijdrage door in herinnering te brengen dat nationale parlementen sinds 2015 een gezamenlijke lijst met prioriteiten uit het werkprogramma van de Europese Commissie opstellen en presenteren aan de Europese Commissie. Hij riep alle aanwezigen op om dit ook in 2017 te doen, zeker nu een grote meerderheid in het 25ste halfjaarlijkse COSAC-rapport had aangegeven een dergelijk overzicht van belang te achten. Vervolgens ging de commissievoorzitter in op de procedure van het prioriteren van Europese voorstellen door de Eerste Kamer en de wijze waarop deze voorstellen vervolgens in behandeling worden genomen door de vakcommissies. Hij spoorde de delegaties tot slot aan tot meer samenwerking tussen de nationale parlementen bij de controle op Europese wetgeving en tot het onderling delen van best practices.

In het debat dat hierop volgde werden met name vragen van verschillende aard gericht aan de vicevoorzitter van de Europese Commissie over het werkprogramma. Over de groene kaart liet de heer Timmermans zich kritisch uit verwijzend naar de rolverdeling tussen en bevoegdheden van de Europese en nationale instellingen, zoals die in de Verdragen van de EU zijn vastgelegd.

Tot slot werd aan het eind van de bijeenkomst meegedeeld dat een eerder door het Italiaanse parlement aangekondigd werkbezoek aan opvangplaatsen voor migranten zal plaatsvinden op Sicilië op 6 mei 2017.

Namens de delegatie,

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer,
Van Apeldoorn

Lid van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
Anne Mulder